

СТАНОВИЩЕ

От: **Доц. д-р Петя Иванова** Тонева, Научна специалност: 05.02.18
Икономика и управление (туризъм), катедра „Икономика и
управление на туризма“ при СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Относно: дисертационен труд за присъждане на
образователна и научна степен „доктор“
по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“

Тема на дисертационния труд: **„Събитията като фактор за преодоляване на
сезонността в туризма“**

Автор на дисертационния труд: **Стела Цанкова Димитрова**, докторант към
катедра „Икономика на туризма“ при факултет „Икономика на инфраструктурата“
на Университета за национално и световно стопанство

Основание за представяне на становището: Участие в Научно жури, определено
със Заповед №3162/11.12.2019 г. на Ректора на Университета за национално и
световно стопанство и Решение от първото заседание на научното жури,
проведено на 16.12.2019 г.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд е посветен на актуална и значима тематика, свързана с търсене на решения за смекчаване на негативните ефекти на сезонността в туризма и използване на възможностите на събитията в решаване на този проблем. Интердисциплинарен по своя характер, дисертационният труд е разработен чрез прилагане на оригинален изследователски подход към темата. Успешното планиране, проектиране и провеждане на събития има туристически потенциал като стимул за предприемане на туристическо пътуване, като атракция за туристите, като начин за създаване на имидж на дестинацията, като инструмент за социални и икономически влияния върху приемащата дестинация. Характеристиката им да привличат туристи ги правят успешен инструмент за удължаване на активния и дори създаване на нов туристически сезон в дестинацията, в която се провеждат.

Актуалността на изследваната проблематика се обуславя и от това, че конкретният формулиран в дисертационното изследване проблем може да бъде анализиран от позициите на съвременното състояние на туристическата практика и очакваната висока степен на конкретни решения, касаещи българските планински райони.

Дисертационният труд има структура от увод, изложение в три глави, заключение, библиография и два броя приложения и е в общ обем от 212 стандартни страници. Изследването е подкрепено с илюстративен материал под формата на 24 фигури и 21 таблици.

Използваните информационни източници са 174, от които 46 - на кирилица, - 121 на латиница и 7 интернет източници. Прегледът на библиографията позволява да се направи заключението, че докторантът познава основните изследвания по темата на дисертационния си труд. В същото време в българската специализирана научна литература по туризъм съществуват и други изследвания посветени на определени аспекти от дисертационната проблематика. Цитираните източници са използвани добросъвестно и коректно.

Дисертационният труд е представен във вид и структура, съответстващи на изискванията и критериите за подобен вид разработки.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Съдържанието на дисертационния труд дава основание да се посочи, че е изграден съобразно разработена и изпълнена от автора структура, позволяваща прилагането на последователен и логически обоснован подход. Отличава се с балансираност и съответствие с поставената цел: да се определи ролята и значението на събитията и събитийния туризъм в развитието на дестинациите и как организирането им може да спомогне за преодоляването на сезонността в туризма.

Постигането на тази цел е естествен резултат от решаването на пет основни изследователски задачи. *Първата и втората задача* е решена в глава първа, където докторантът поставя теоретичната основа на изследвания проблем и очертава концептуалната рамка на емпиричната част, разглежда същността, особеностите, ролята и приложението на събитията в туризма. Установява се въздействието на събитията върху туризма и се анализират положителните и отрицателните последици от организирането им. Решаването на *третата поставена задача* е залегнало във втора глава от дисертационния труд, в която се предлагат алтернативни начини на действие за

преодоляване на сезонността в туризма въз основа на определяне на същностната ѝ характеристика. Последните *две задачи* са фокус на трета глава, където авторът изследва възможностите за удължаване на туристическия сезон в зимни туристически курорти в България и определя конкретни възможности за повишаване ролята на събитийния туризъм в българските планински райони чрез адаптиране на събитията към потребностите на „новия“ турист и усъвършенстване на тяхното планиране и организация.

Авторът формулира и защитава своята основна изследователска теза и тества определените две работни хипотези, като систематизира и осмисля съществуващите концепции, правилно ги интерпретира и в повечето случаи заема аргументирана позиция. В дисертационния труд са анализирани първични и вторични данни чрез приложими към обекта на изследване методи за анализ.

Коректно докторантът е поставил ограничения на изследването и е очертал основните проблеми при осъществяването му.

Докторантът използва научен, ясен и точен *език и стил* на изложение. Показва стремеж към прецизност при дефиниране на специализирани понятия като част от терминологичния апарат.

Авторефератът със своето съдържание отразява точно и разкрива основните моменти и идеи в дисертацията. Докторантът посочва значително над изискуемия брой публикации, което доказва степента на популяризиране проблематиката на дисертационния труд. Надвишени са минималните национални изисквания определени в нормативната уредба.

Дисертационният труд на докторант Стела Димитрова показва, че тя притежава задълбочени теоретични познания и демонстрира убедителна способност за провеждане на самостоятелно научно изследване.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Дисертационният труд на докторант Стела Димитрова притежава безспорни научни достойнства. Приносните моменти могат да се групират в две отделни направления: такива с теоретико-методологичен характер и такива с практикоприложен характер.

Научните приноси с теоретико-методологичен характер, които се откриват в дисертационния труд, са свързани с: изследване, обобщаване и систематизиране на научните търсения в чуждестранната и българската литература, посветени на

теоретичните въпроси на понятията „събитие”, „събитиеен туризъм” и „събитиеен мениджмънт”; предложена авторова дефиниция на събитията при приложението им в туризма и направена обобщена класификация на видовото им многообразие; интерпретиран е на широкия диапазон на въздействие на събитията върху дестинацията като потенциал за удължаване на туристическия сезон; обобщено е научното познание, свързано със спецификата на сезонността в туризма и нейното въздействие, като са предложени ефективни мерки и стратегии за преодоляването ѝ, приложими към българския туристически продукт и избрани видове туризъм.

В практикоприложен план съдържащите се приноси касаят следното: адаптирана е методика за изследване на зимни курорти, разработена от Уилсън, и на тази основа е предложен модел на научноизследователска работа, апробиран за целите на дисертационния труд; формулирани са насоки и препоръки за удължаване на туристическия сезон в българските планински курорти на база на експертен анализ на състоянието им, анкетно проучване на туристи и неструктурирано интервю със специалисти от сферата на туризма.

IV. Критични бележки, препоръки и въпроси по дисертационния труд

Наред със силните си страни и приносите дисертационният труд има и някои не толкова значими несъвършенства. Така например на определени места не се разграничават достатъчно ясно различните типове събития (стр.30, стр.45). Също така разработката би спечелила, ако в емпиричната част се изведат онези събития, които имат най-висок потенциал в посока решаване проблемите на сезонността в планинските райони.

Интерес представлява и позицията на докторанта по следния въпрос: *При настоящата конюнктура на туристическия пазар необходимо ли е развиване и усъвършенстване на съществуващите събития или по-ефективно би било организирането и предлагането на нови видове събития в дестинациите, които докторантът изследва?*

V. Обобщена оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд изследва актуален и значим проблем. Той отговаря на нормативните и качествените изисквания за неговото разработване и написване. С него

докторантът показва способност за провеждане на самостоятелно изследване и е постигнал теоретични и приложни резултати, представляващи принос към науката и практиката.

Гореизложеното ми дава основание да изразя своето **ПОЛОЖИТЕЛНО СТАНОВИЩЕ** за дисертационния труд и да предложа на уважаемите членове на научното жури да вземат решение за **присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“ на Стела Цанкова Димитрова.**

03.01.2020 г.

Изготвил становището: /п/

(доц. д-р **Петя Иванова Тонева**)